

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Bærum kommune
Postboks 700
1304 SANDVIKA

Dato: 05.12.2022
Vår ref: 20/04040-7
Deres ref:
22/18376/22/189235/KRUT

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2022–2042 for Bærum kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 11. oktober 2022.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Bærum kommune har vedtatt å legge ut forslag til kommuneplanens arealdel på høring og offentlig ettersyn. Planen skal følge opp kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi, politiske signaler samt føringene gitt i vedtatt planprogram. Planen søker å sikre en utvikling som bygger oppunder klima- og miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft.

Uttalelse fra DMF

DMF viser til vår uttalelse til oppstart og høring av planprogram, datert 28. januar 2021. Der redegjorde vi blant annet om nasjonale forventninger til mineralressurser i arealplanarbeid og forvaltning av ikke-fornybare ressurser, uttak i Steinskogen og forventninger til vurderinger av mineralressurser i konsekvensutredningen.

Faglig råd

Konsekvensutredning

Det er DMFs planfaglige råd at konsekvensutredningen for mineralressurser i kapittel 2.4 og 3.7.2 om boligområder på Avtjerna oppdateres med nye vurderinger av planens konsekvenser for mineralressurser.

Ifølge kapittel 2.4 i konsekvensutredningen skal planens konsekvenser for mineralske ressurser, masseuttak og gamle gruver være utredet. Det står videre at kommuneplanen legger opp til uttak av rombeporfyr, og ingen nedbygging av områder med registrerte mineralske ressurser.

Av innspillene som er foreslått tatt med i plankartet er det kun nye boligområder på Avtjerna som kommer i berøring med en kjent forekomst med mineralske ressurser, pukkforekomsten Skoglund¹. Bergarten er rombeporfyr og er klassifisert som et mulig fremtidig uttaksområde av Norges geologiske undersøkelse (NGU). DMF forstår ut fra planbeskrivelse og konsekvensutredning at det er interesse for et mulig uttak av pukkressursen.

Konsekvensutredningens kapittel 3.7.2, innspill nr. 64.2 Avtjerna delområde 2; Søndre Tommerdalen, foreslår å avsette formål kombinert bebyggelse og anleggsformål for utvinning av rombeporfyr. Forslag til plankart viser derimot at arealet er avsatt til boligformål.

Det blir derfor uklart på hvilket grunnlag kommunen har konkludert med at planen ikke bygger ned mineralressurser, når det foreslås å avsette boligområder på Avtjerna som berører en kjent pukkforekomst. Videre kan ikke DMF se at planen legger opp til uttak innenfor arealene slik det er foreslått i innspill 64.2 Avtjerna delområde 2.

Boligformål fører til stor negativ påvirkning på ressurstilgangen, da det ikke kan kombineres med masseuttak og sannsynligvis gjør ressursene utilgjengelig i overskuelig framtid. Å avsette arealet til råstoffutvinning eller videreføre det som LNF-formål vil følgelig ikke ha samme konsekvens.

DMF kan for øvrig ikke se i de andre innspillene til ny arealdel forslag til arealbruk som kommer i berøring med kjente forekomster med mineralske ressurser eller masseuttak.

Merknader

Forslag til nye arealformål

DMF kan ikke se at hensynet til mineralske forekomster er inkludert i vurderingen av arealinnspill nr. 64 del 1 – Avtjerna i oversikten over anbefalte arealinnspill. Før kommuneplanen kommer til endelig vedtak forventer DMF at det gjøres vurderinger knyttet til mineralressursene på Avtjerna sine kvaliteter, og hvordan utilgjengeliggjøringen av ressursene vil påvirke kommunens ressurssituasjon og fremtidig behov for masser for å imøtekomme ønsket utvikling.

Areal til masseforvaltning på Avtjerna

Innspill nr. 135 masseforvaltning Avtjerna i oversikten over avviste arealinnspill, foreslår areal til deponi, masseforvaltningsområde, mellomlagring av faste masser og ressursbankområde. Kommunen har identifisert behovet for deponi og lagring av de store mengdene overskuddsmasser som genereres i kommunen, men innspillet anbefales ikke med bakgrunn i vedtak i kommunestyret 12. september 2022 som avsetter arealet til boligformål. En konsekvens av dette kan være lengre transportavstander for deponering, mellomlagring, gjenbruk og foredling av masser,

¹ Skoglund: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=65822

med den slitasjen og klimabelastningen det medfører. I tillegg kan dette føre til større behov for transport av byggeråstoff fra andre uttak. Å sikre sirkulære løsninger for byggeråstoffer kan utgjøre en vesentlig del av kommunens forpliktelser til FNs bærekraftsmål, blant annet 12.2) og 12.5)².

Kommunen har gjennom Bærum ressursbank dokumentert volumet masser og tidsrammer for når massene må håndteres. DMF legger til grunn at kommunen har vurdert informasjonen om overskuddsmassene som grunnlag for at arealet på Avtjerna er nødvendig for å kunne gjennomføre ønsket strategi og intensjonen for en mer helhetlig masse- og ressursforvaltning. I anbefalingen til arealinnspillet framgår det at legges opp til at arealet skal benyttes midlertidig til massehåndtering i påvente av boligutviklingen. Samtidig er DMF kjent med at det kartlagte volumet med overskuddsmasser som forventes, vil måtte håndteres over en 20-årsperiode. Dette tilsier at faktisk arealbruk i planperioden vil være masseforvaltning som i innspill nr. 135 og ikke boligformål. Det er derfor DMFs vurdering at arealformålet må endres i tråd med faktisk arealbruk i planperioden. DMF stiller samtidig spørsmål om det finnes alternative løsninger for hvordan ressursene som er forventet generert de kommende årene skal håndteres. For eksempel har kommunen vurdert og ikke anbefalt et alternativt område for massehåndtering i innspill nr. 65 Brenna. Dersom arealene på Avtjerna ikke avsettes til masseforvaltning, kan ikke DMF se at det er foreslått noen annen løsning for denne problemstillingen.

Overskuddsmasser

DMF kan ikke se i planforslaget at kommunen har gjort vurderinger knyttet til om gjenbruken av overskuddsmasser i kombinasjon med uttak fra eksisterende steinbrudd er forventet å dekke kommunens behov for byggeråstoff for fremtiden. Dersom dette gjør at kommunen kan velge å prioritere boligformål på Avtjerna, og prioritere bort eventuelt andre fremtidige forslag til masseuttak, bør det redegjøres for i planbeskrivelsen og/eller konsekvensutredningen.

Plankrav

I forslag til bestemmelser § 3.1, krever kommunen reguleringsplan for områder avsatt til bebyggelse og anlegg og tiltak nevnt i blant annet plan- og bygningsloven § 20-1. DMF anser at etablering eller utvidelse av masseuttak faller inn under bokstav k) vesentlig terrenginngrep eller a) anlegg/konstruksjon. Dette er i tråd med vår generelle anbefaling om at det bør være krav om reguleringsplan ved etablering eller utvidelse av masseuttak.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

² Ansvarlig forbruk og produksjon:

<https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/ansvarlig-forbruk-og-produksjon>

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Bærum kommune	Postboks 700	1304 SANDVIKA
---------------	--------------	---------------

Kopi til:

Statsforvalteren i Oslo og Viken	Postboks 325	1502 MOSS
Viken fylkeskommune	Postboks 1200 Sentrum	0107 OSLO